

Plán práce/pracovných činnosti pedagogického klubu na školský rok 2020/2021 (príloha ŽoNFP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovnovzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub prírodovedný
7. Počet členov pedagogického klubu	7
8. Školský polrok	Jún 2021

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činnosti pedagogického klubu

Zameranie klubu :

Úvodné otvorenie klubu

Krátke oboznámenie sa s aktuálnou témou klubu - Zážitkové učenie prírodovedných predmetov na I.stupni ZŠ

Princípy zážitkovej pedagogiky

Ciele zážitkovej pedagogiky

Aktivity zážitkového učenia

Diskusia a výmena skúseností medzi pedagógmi

Zhrnutie a záver klubu

Kľúčové slová: zážitková pedagogika, zážitkové vyučovanie, princípy a ciele, voľný čas, metóda vyučovania, zážitok, kľúčové kompetencie, programové vyučovanie, modelové situácie, prežívanie, hra, spätná väzba, aktivity, spontánna tvorba

10. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí

termín stretnutia	dĺžka trvania stretnutia	miesto konania	téma stretnutia	rámcový program stretnutia
03. 06. 2021	3 hod.	ZŠ	Zážitkové učenie prírodovedných predmetov na I.stupni ZŠ	- oboznámenie sa s témou stretnutia - princípy a ciele zážitkovej pedagogiky - aktivity zážitkového učenia - diskusia a výmena skúseností

Témou tohto stretnutia bolo Zážitkové učenie prírodovedných predmetov na I.stupni ZŠ. Učitelia sa oboznámili s osvedčenými pedagogickými skúsenosťami. Sedenie bolo zameraná na zážitkové hodiny a aktivity (ISCED 1). Úlohou zážitkového učenia je využitie zážitku z hry dopredu stanoveným pedagogickým cieľom. Práca podáva prehľad o histórii, súčasnosti a možným ďalším využívaniam zážitkovej pedagogiky. V teoretickej časti sme obsiahli základné oboznámenie sa so zážitkovou pedagogikou, predstavili jej hlavné metódy a definovali poňatie jej cieľov. V praktickej časti sme sa zamerali na zážitkové vyučovanie, ako na konkrétny spôsob edukácie. Snažíme sa prostredníctvom zážitku a skúseností pomôcť žiakovi získať vedomosti, schopnosti a zručnosti tak, aby si ich osvojil na celý život.

Zážitok

Ak chceme hovoriť o zážitku, mali by sme si najprv vymedziť, čo to zážitok je. Zážitky pomáhajú človeka vychovávať. To, čo zažijeme, nás posúva dopredu. A ak zažijeme niečo nevšedné, otvorí nám táto skúsenosť nové obzory. Viac si veríme a vieme sa lepšie vyrovnat' s ťažkosťami, ktoré nás stretávajú. "Aktivita nás plne pohlcuje, zabúdame na čas aj na svoje okolie, dané okamihy intenzívne prežívame. Po dosiahnutí cieľa sa cítime schopnejší a skúsenejší. Základnou vlastnosťou zážitku je jeho bezprostrednosť. Zážitok prebieha v okamihu, keď stojíme na hranici svojich možností a skrze skúsenosť sa učíme zvládať situáciu, v ktorej sa ocitáme. Prekročením hraníc svojich možností dosahujeme vyššieho stupňa vývoja. Zážitky sprostredkovávajú premeny v psychike a sociálnom správaní.

Prežívanie

Základom prežívania je čas. Prežívanie je skúsenosť získavaná v priebehu času. Prežívanie prebieha len v prítomnosti. Je to aktuálny dej, ktorý je v protiklade ku spomienkam alebo k predstavám o budúcnosti. Tieto predstavy vystupujú ako naše

priania, očakávania a obavy. Naplnenie prítomnosti je teda prežitie zážitku. Naše prežívanie nie je ničím stanovené, a ani nemôže byť zakázané. Základ je v jedinečnosti každého individua, v snahe stále sa meniť a obnovovať. Jediná skutočná kontrola je zážitok.

Princípy zážitkovej pedagogiky

Základným princípom zážitkovej pedagogiky je orientácia a sociálne učenie. K tomu, aby sa jedinci naučili samostatne a zodpovedne konať, je potrebné dodržiavať určité princípy. Nie je ich veľa, ale zato majú hlboký význam a každý pedagóg by ich mal mať pri svojom pôsobení na pamäti. Len tak totiž môže byť naplnená podstata a prenesenie zážitkov z jednotlivých činností:

- Princíp výzvy: Každá aktivita má určitú úlohu, ktorá má pre účastníka určitú obtiažnosť, ktorá ho naplňa túžbou po zdolaní či prekonaní. Výzva musí byť primeraná schopnostiam účastníka. V prípade príliš jednoduchého, či príliš náročného cieľa dochádza k strate motivácie. Pri tomto procese dochádza k fyzickej, alebo psychickej záťaži, ktorá po zvládnutí posilňuje sebavedomie jedinca.
- Prihliadnutie na najslabšieho člena: Skupina by mala vystupovať jednotne a držať pospolu. Princípom zážitkovej pedagogiky je, že skupina je tak silná, ako je silný najslabší člen. Jej tempo, výkonnosť, voľba cieľov, sa musí riadiť podľa schopností najslabšieho člena.
- Princíp riadenia skupiny: V zážitkovej pedagogike by malo riadenie skupiny vychádzať od ich členov. Skupina by nemala byť riadená vedúcim pedagógom, ale jej účastníkmi. Riadenie skupiny je určitá psychosociálna výzva, kedy si účastníci musia uvedomiť, že si sami musia stanoviť organizáciu vlastnej iniciatívy. Rozdeliť si, čo každý urobí a na akom základe budú spolupracovať a rozhodovať. Od spolupráce a koordinácie sa odvíja rytmus a zručnosť skupiny.
- Princíp akcie a reflexie: Oblasť športových a sociálnych aktivít v prírode je oblasťou, kde dochádza k početným zmenám. Činnosti spolu prináša zmeny postojov, spôsob pohľadu ako v individuálnom rozmere, tak vo skupine. Preto tu má princíp reflexie nezastupiteľnú úlohu. Účastníkom je potrebné poskytnúť dostatočný priestor pre vyjadrenie prežívania vo vzťahu k činnosti, ku skupine, k sebe samému.
- Princíp mnohostrannosti: Každý účastník sa v priebehu činností dostáva do situácií, ktoré ho niekam posúvajú. Pri jednej aktivite musí použiť niekoľko zručností. Opäť je tým myslené postihnutie fyzickej, sociálnej, psychickej, organizačnej, kreatívnej stránky. Osoba preukazuje svoje mnohostranné schopnosti, dôjsť čo najďalej.

Metódy zážitkovej pedagogiky stoja na systéme, ktorý je starostlivo štruktúrovaný. Jedná sa o zameranie na učebný proces, ktorý je namierený na aktívnu účasť jedincov. Prístup učiteľa je tvorený na základe primeranej voľnosti a pôsobenie je vždy podmienené zvolenou činnosťou, ktorá vytvára priestor pre získanie nových schopností a zručností. Metóda zážitkovej pedagogiky je charakteristická tým, že pripisuje veľký význam reflexii činnosti. Pretože cieľom nie je len niečo prežiť, ale niečo si z prežitého odniesť.

Cieľom zážitkového učenia je poskytnutie šance žiakom, kompenzovať nedostatky pozitívnych zážitkov vo vyučovaní. Za základný cieľ zážitkového učenia možno považovať výchovu. Principiálne si sú ciele veľmi podobné, ale takmer každý autor používa trochu odlišne delenie.

Podľa Schultze cieľom zážitkovej pedagogiky je pôsobenie na tri základné dimenzie: kognitívnu, emocionálnu a pragmatickú.

Pragmatická dimenzia predstavuje oblasť, v ktorej sú schopnosti človeka rozvíjať k zručnosti a zručnosti jedinca.

Emocionálna dimenzia sa opiera o emocionálne pohnútky, ktoré prežívaním vedú k vzdelaniu.

A **kognitívna dimenzia** vedie k tvorivému objavovaniu nových skutočností a nadobúdania nových vedomostí.

Amsberger člení ciele do štyroch skupín, v ktorých sa má dosiahnuť rozvoj.

Je to: - rozvoj osobnosti,

- rozvoj sociálnych kompetencií v medziľudských vzťahoch,
- usmernenie životného štýlu a
- rozvoj nových zručností a poznatkov.

Súčasná kultúra a spoločenské dianie nám predkladá množstvo technických vymožeností, ktoré nás vrhá do nečinnosti. Cieľom zážitkovej pedagogiky je vystúpenie z pretechnizovaného priestoru a vlastnou iniciatívou vstupovať do diania. Ide o to prekonať povrchný spôsob života podporovaný masovú produktivitou a nájsť hlbšie hodnoty, ktoré by nám pomohli odstrániť izolovanosť a pocit osamelosti, ktorý vedie nielen k egoizmu, ale i k potrebe konkurencieschopnosti, ktoré zážitková pedagogika naopak podporuje. Súčasná honba za úspechom a zárobkom ubera príležitosti spolupráce. Zážitkové učenie sa snaží prekonať bežné zvyky jednoduchého prizerania a cielene účastníkov vtiahnuť do diania, a to predovšetkým v prírodnom prostredí preto, aby vymizlo odcudzenie medzi človekom a prírodou. Cieľom je snaha znovu nájsť vzťah k prírode a naučiť sa čerpať z jej bohatstva bez toho, aby sme ju poškodili.

AKTIVITY ZÁŽITKOVÉHO UČENIA

Tematická a spontánna výtvarná tvorba

Kresba, grafický prejav, alebo vôbec akákoľvek výtvarná činnosť je jedným z prvých spontánnych prejavov človeka. Odráža sa v nej jeho aktuálny psychický stav, vnútorný svet, záujmy, cítenie, myšlienky. Vypovedá o sociálnom prostredí, v ktorom žije, o vplyvoch kultúry. Práve preto má detská kresba veľmi široké uplatnenie a využíva sa ako jeden z najvhodnejších prístupov k poznaniu osobnosti dieťaťa.

Kresba zahŕňa v sebe:

- Hru - ku kresleniu väčšinou netreba nútiť.
- Snenie – v kresbe sa odrážajú vedome aj nevedomé želania.
- Realitu – kresba je ovplyvnená tým, čo dieťa trápi, zaujíma.
- Priestor pre aktívnu, zábavnú a zmysluplnú prácu.
- Rozvíja grafické schopnosti a návyky.

Hlavnou prednosťou spontánnej výtvarnej tvorby je, že prináša mnoho poznatkov o vnútornom svete detí. Obohacuje tvorivosť a fantáziu pri experimentovaní a objavovaní s farbami, využívajúc rôzne povrchy. Na hodinách výtvarnej výchovy, ale aj iných hodinách sme využívali rôzne materiály, netradičné pomôcky - odpadkové koše

- staré skrine
- chodník, prístupová cesta
- vstupná brána do školy, ploty
- zaváraninové poháre
- kartóny
- cestoviny
- prírodné materiály (kôra, korok, tráva, lístie, šišky, kamene)
- piesok
- sadra
- plastelína
- lekárske drevené paličky

- kukuričné chrumky
- vosk

Pri spontánnej tvorbe sa žiaci uvoľnia, stvárnajú svoje predstavy. Môžu skúšať, objavovať, hrať sa, tvoriť a experimentovať. Na uvoľnenie sa veľmi dobre osvedčila maľba s prstami.

1 Aktivita: Spontánna tvorba

Cieľ: Vyjadrenie svojich pocitov, predstáv.

Motivácia: Zatvorte oči, uvoľnite sa. Môžete kresliť čokoľvek, bez plánovania.

Postup: Žiakom pripravíme rôzne materiály a farby, ale výber necháme na nich.

Pomôcky sú pripravené na laviciach. Žiaci si môžu vybrať podľa záujmu. Počas práce deti neusmerňujeme, neradíme, len povzbudzujeme a chválime.

Záver: Vo výsledných dielach hľadáme tvary, obrazce, čo nám niečo pripomínajú.

Poznámka: Spontánnu kresbu odporúčame začleniť do vyučovania vždy, keď sme mali náročný deň (šesť vyučovacích hodín, matematika). Žiakom sa veľmi páčila najmä záverečná fáza, pri ktorej sme sa zabávali, smiali.

Práce sme pomenovali a umiestnili na abstraktnej výstavke vo vestibule školy. Deti si na svoje práce dávali rôzne názvy.

2. Aktivita: Prebúdzanie stromov

Cieľ: Poznávanie a život stromov, druhý stromov v blízkom okolí školy, v parku.

Ochrana prírody.

Motivácia: Chcel by si vidieť do duše stromov? Čo si asi myslia o svete? Majú svoj domov?

Neviem to, nevieš, neviete..... Či sa zo sna budia, či čas stromov niekedy zastane?

Úloha: Vychádzka do blízkeho okolia. Nájdí si svoj strom. Pohľadkaj jeho kôru. Objím ho a skús počúvať miazgu, ako prúdi jeho telom. Strom žije, dýcha a počuje ťa. Odteraz to bude tvoj strom. Vymeňte si miesta a počúvajte. Cítite to? Po návrate do triedy deti živo diskutujú o tom, čo zažili.

Žiaci nakreslia svoj strom. Jeho jednotlivé časti, kmeň, korunu, listy. Diskutujeme o tom aké sú stromy užitočné, prečo ich treba chrániť.

Záver: Napíš čo si sa dnes naučil. Odpovedať na otázky:

- Čo nám dávajú lesy?
- Aké živočíchy majú domov na strome?
- Prečo nazývame stromy zelené vysávače?
- Čím sú ešte stromy nenahraditeľné?
- Ako by si ochránil lesy a porasty?

Pri tejto zážitkovej aktivite žiaci vyjadrujú svoje pocity z počúvania a objímania stromov. Veľmi sa im páči poznať že aj stromy sú živé prírodniny.

3. Aktivita: Lesným chodníkom

Cieľ: Ekologická výchova, poznávanie prírody, stromov, zber prírodnín. Výroba machovej záhradky.

Motivácia: Touto lesnou cestičkou Vás bude sprevádzať múdra Sova. Je symbolom múdrosti a tak Vás vyskúša. Pripravila si pre vás úlohy.

Realizácia: Pripravíme si trasu, vopred vytýčime krátky úsek lesným chodníkom. Dobré viditeľné miesta označíme krepový papierom. Trasa môže byť aj v školskej záhrade, aleji, alebo v parku, v blízkosti školy. Vytýčime stanovišťa, na ktorých budú deti plniť úlohy.

Pomôžu nám pri tom starší spolužiaci.

Úloha č. 1:

Stanovište č. 1: Poznaj a urč svetové strany. Na tomto stanovišti máme kompas a učíme žiakov určovať svetové strany pomocou kompasu.

- Urč sever a urob 10 krokov na sever.

- Tam nájdeš ďalšie pokyny

Stanovište č. 2: Úloha je ukrytá vo fľaši na zvitku papiera - ukrytá medzi kríkmi.

Nájdi 3 stromy, čo nemajú listy.

Pomenuj ich.

Cieľ: Poznávanie stromov. Ak nerastú v blízkosti ihličnany, zmeníme úlohu a rozoznávame listnaté stromy.

Stanovište č. 3: Do lesa sa zatúlali zvieratká. Aj tie, ktoré tu nežijú. Prečítaj a vyčiarkni tie z nich, ktoré v lese nežijú: jeleň, zebra, tučniak, sojka, kapor, srna, škrečok, kukučka, pes, sumec, žaba, slon, mačka, mravec, krokodíl, morča, veverička. Ak si úlohu splnil postupuj na Stanovište č. 4.

Stanovište č. 4: Ukrýva sa tu poklad. Poklad je zvitok papiera, ktorý je schovaný v malej plechovej škatuli, označenej kahančekom alebo baterkou. Na tento zvitok sa deti podpisujú svojim indiánskym menom.

Záver hry: Hra sa končí diskusiou. Zhodnotíme odpovede družstiev. Prečítame správne odpovede.

Machová záhradka je vyvrcholením dnešného dňa. Do machovej záhradky použijeme všetky prírodniny, ktoré sme si z lesa priniesli. Väčšinou sú to kamienky, piesok, mach, konáriky.

Úloha č. 2: Machová záhradka

Pomôcky: Nízky kvetináč, nádoba, tácka, prírodniny.

Postup: Žiaci podľa svojej fantázie záhradku aranžujú. Cestičku vysypú pieskom, kamienkami, dokonca sme urobili aj maličké jazierko. Machovú záhradku umiestnime na nie príliš slnečné miesto v triede napríklad na voľnú lavicu a pravidelne zavlažujeme.

Záver: Pri tejto aktivite sa žiaci zabavia a naučia plniť samostatne úlohy v prírode, poznávajú stromy, zberajú rôzne prírodniny. Najviac sa im páčila machová záhradka o ktorú sa vzorne starali. Urobili si aj výstavku prírodnín, ktoré sme nazbierali a pozvali sme na ňu mladších žiakov

11. Závěry a odporúčania:

Výsledkom nášho sedenia je zistenie, že zážitkové učenie má svoje stále miesto v pedagogickej oblasti. Z diskusie vyplynulo, že je prínosné sprostredkovať náplň zážitkového učenia hlavne vo forme aktivít.

Podľa dostupných poznatkov je prístup zážitkového učenia využívaný, ale vedomosti o ňom nie sú dostatočné a tým pádom nie sú využívané v plnej miere. Ďalej z pozorovaní vyplýva, že pedagógovia používajú prvky zážitkovej pedagogiky, ale svojím prístupom a postupmi, ktoré využívajú, nenapĺňajú všetky základné komponenty zážitkovej pedagogiky, a teda nedosahujú úplného naplnenia cieľov. Dospeli sme k zisteniu, že využívanie zážitkového učenia z veľkej časti závisí na prístupe a postojoch pedagóga, ktorý pôsobí na svojich zverencov. Niektorí pedagógovia sa snažia využívať zážitkové učenie a niekedy sa im to darí, inokedy zase nie. Niektorí sa o to nesnažia a nevedomky tento prístup používajú. V súčasnej dobe pedagógovia čím ďalej viac začleňujú ponuku rôznych aktivít do školského času a nepriamo tak pôsobia na utváranie zručností, hodnôt a postojov žiakov. Ak budú prezentovať aktivity formou zážitkového učenia, budú môcť dosiahnuť oveľa vyšších výsledkov a oveľa hlbšieho pôsobenia na žiakov.

Aktivity naplňujúce zážitky upevňujú vzťahy medzi deťmi, znižujú agresivitu a dodávajú človeku zmysel života.

Myslíme si, že zážitkové učenie, ako prístup výchovy a vzdelávania, má najmä v súčasnej spoločnosti veľmi dobrú pozíciu a tiež veľmi priaznivé výhľady do budúcnosti.

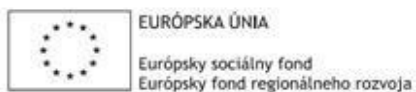
. Na záver sme v diskusii dospeli k týmto odporúčaniam :

- viesť žiakov ku kladnému vzťahu k prírode
- vážiť si prírodné produkty, využívať ich na tvorivú činnosť
- rozvíjať grafické schopnosti a návyky
- dať deťom väčší priestor pre aktívnu, zábavnú a zmysluplnú prácu
- podporovať žiakov na vyjadrenie svojich pocitov, predstáv
- prispievať aj maličkosťami k ochrane prírody vo svojom okolí
- na vyučovanie vsúvať čo najčastejšie zážitkové učenie

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Oľga Opaleková
15. Dátum	03.06.2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
18. Dátum	03.06.2021
19. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub prírodovednej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 03.06.2021

Trvanie stretnutia: od 13.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Jana Šimoneková		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Ing. Daniel Vadkerti		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Ján Sadlák		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Mária Szenciová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia